

Zar je stra{no {to ho}emo da `ivimo

Ona i suprug `ele da rade, da rade kao dva konja, da vide neke vajde ali ni{ta

Od petrovdanskog mitinga protiv vlasti u Valjevu traju svakove`ernji protesti gra|ana. Narod se obra}a narodu, bez mikrofona, zvu`nika, iz grla. Jednostavno iza|e `ovek pred sugra|ane i ka`e svoju muku. Malu ili veliku, pojedni`no ili zajedni`ku.

Tako je iza{la i Marija Cvetanovi}-Zari}, tridesetak godina, tr{ava kosa, skladna figura, letnja haljina. Obi`na. Dok govori poma`e se rukama, re{i joj jasne. Udata, dvogodi{nja }erka; majka, posle 8 godina sta`a u „Kru{iku“, kao invalid rada ostala je bez posla. Ekonomski tehni`ar, u privatnoj firmi „vodi knjige“, u „slobodno vreme“ sprema ku}e, riba, pere sudove na svadbama, amaterski slika, sve da bi pre`ivela.

PAR^E ^OVEKA:

Kako su po`ela okupljanja gra|ana na trgu, od prvog dana tu, „svidelo joj se

to da nema lidrera, da je narod lider“. To je jedino mesto gde se ose}am kao par`e `oveka, ne kao kompletan `ovek, kao par`e. I to je ne{to, kad se ceo dan ose}am k'o idiot“.

Do '91. bila apoliti`na, nezainteresovana, onda je u jednom od predsednikovih ratova, izgubila nekoga, ko joj je mnogo drag, tada se sve u njoj okrenulo. Nikada nije bila ni u jednoj stranci niti }e biti; borbu protiv, zna se koga, do`ivljava kao li`nu stvar, bli`e pro{losti i sa{njosti nema, najbolje godine oti{le ni u {ta, `eli budu}nost, `opor dece, da `ivi, ose}a se kao `ovek.

Svi znaju kako `ivimo, kao bednici, da je ovo dr`ava u kojoj se sve mo`e kupiti, da je korumpirano sve {to mo`e da garantuje `ivot i pravo. To nekome odgovara, da nije tako, lopovluka ne bi bilo. Dr`ava je postala javna ku}a, svi se prostitui{u za manje ili vi{e novca. Kod lekara sa kovertom, kod sudije sa kovertom, u {kolu sa kovertom. Ljudi su naterani da za male pare gube `ast; rad i profesija su toliko obezvre|eni da su svi naterani da budu lopovi.

Slu{amo, ka`e, kako smo sre}ni i zadovoljni, kako imam sve, prodavnice pune, plate ska`u, proizvodnja ska`e a sopstvena deca postaju luksuz, `eli da `ivi od svojih ruku, a ne mo`e da razmi{lja, ne o automobilu nego o delu name{taja, cipelama, mesu u jelu....

Govori o onima poput nje, o ve}ini. Ona i suprug `ele godinu dana da rade, da rade kao dva konja, ali da vide neke vajde, da mogu deset dana da se odmore, ne u nekoj Gr`koj, „samo najosnovnije“.

Govore o natalitetu, a cipelice za dete, najjeftinije, 300 dinara, ako ih kupi, a mora, odri`e se sezorskog vo}a, povr}a, ... Dete, kao ni{ta na svetu, voli sok, nije ostavila ni fla{u, kad je imala pare za vo}e nije za {e}er, kada je skupila za {e}er vo}e pro{lo. Ne mo`e ni{ta. Dete alergično, bronhitis, doktor ka`e more, kakvo more, odmor provela beru}i maline kod seljaka, nadnica 100 dinara, pa `ivi, a i maltretiraju brate.

Ne vidi za{to se prokazuju ljudi koji se pokupljaju po trgovima, zar je toliko stra{no to {to zeleva da budu ljudi. Ako su oni neprijatelji, ako je narod neprijatelj,....Ako nije upravu neka je razuvere u suprotno. [ta je to {to ona `eli nenormalno, ima li tu {ta previ{e? Ako je nenormalno {to `eli jo{ dece, sme{taj u stanu, kutak za porodicu, neka joj ka`u da je nemoralna i luda. Li`no misli da je to {to `eli normalno, da ima pravo na to. I zato {to je sigurna u to izlazi}e na trg jer ova vlast joj ne da da `ivi. Ne}e ona kao ni ljudi oko nje, nikakvu vlast, sve {to `eli je normalan `ivot za njenu porodicu. Je li to mnogo?

UZROK NEVOLJA:

Onda pita, ko `ivi u ovoj zemlji?

Sve je obezvre|eno, uni{teno, ljudi su bez dostojanstva i ponosa, `lanstvo u partijama overava i diplome i sposobnosti. [epure se i name}u svoje vrednosti, ne oni koji nemaju tri `iste nego oni koji nemaju jednu `istu, Odakle im i dokle?

Za sve {to se de{ava krivi su i gra|ani, bar koliko i vlast. Ona je protiv, zna`i opozicija, nije va`no kako se koja opozicija zove, to je opozicija.

Ako ni{ta nije uspela da uradi za 10 godian predesednikove vlasti, zna`i - kriva je, nije odredila svoj posao kako je trebalo. Jo{ ne zna kako bi trebalo, ali tu je. I opozicija, ona {to vodi stranke ista k`o vlast, ho}e vlast. Ljudi ho}e `ivot. Program koji }e obezbediti `ivot. Ako u ku}i ima 100 dinara, ne mo`e praviti zabavu koja ko{ta 1000 nego 100 dinara, dakle treba nam ne{to {to ima pro|u i bez lopovluka.

Bombarduju nas la`nim informacijama, ljudi se brane da nije vreme, ka`u NATO agresija, jedinstvo, patriotizam, ne shvataju da je NATO agresija posledica a ne uzrok na{e nevolje, kao {to je uzrok za svaku na{u nevolju na svakoj strani i na istom mestu. Govori razumljivo, obi`no, ovo {to pri`a nama pri`a i na radnom mestu, sa poznatiom, sa nepoznatim, gde god ima priliku. U ovoj zemlji vlast je pokrala sve. Ostalo je samo malo ponosa u ljudima i to }e nam uzeti. Ljudi treba na jednu stranu da stave ono {to jo{ mogu da izgube, na drugu realne `elje, normalan `ivot i vide}e da vi{e nema ni{ta bez `ega }e ostati da bi do{li do onog drugog, a to drugo je `ivot. Obi`an, svoj, `ivot dece.

Samo slobodni gra|ani, sa necenzurisanom pame}u i sa necenzurisanim emocijama mogu do ne~ega dovesti. Ne-ka oni {to su sve uzeli vide da ih ima, da postoje. gde su ljudi, a svima isto. Gore od goreg. Na trgu ih stotina ili dve toliko i policije. Ako policija radi, i oni treba da rade. Da rade dok ovo malo par~e `ivota -

koga joj se ~ini da ima na trgu – ne postane ve}e. Ve}e je biti kada predsedniku vidi le|a. Bar je se moralno ose}ati ~ovekom. Za neki po~etak to je biti dovoljno.“

Vreme, 21. 8. 99

Marija Cvetanovi}-Zari}

